

Cirkulärnr: 1999:16
Diariernr: 1999/0132
Handläggare: Germund Persson
Sektion/Enhet: Civilrättssektionen
Datum: 1999-01-19
Mottagare: Kommunstyrelsen
Miljö/hälsoskydd
Plan, stadsbyggnad, bygglov
Rubrik: Nämndreglementen och delegationsordningar enligt miljöbalken m.m. – underlag för lokala bedömningar
Bilagor: Beskrivning av nämndernas verksamhetsområden – underlag för nämndreglementen
Förteckning av ärendegrupper/beslut – underlag för delegationsordningar
Beställningstalong för skriften *Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område*

Civilrättssektionen
Germund Persson

1999-01-19

Kommunstyrelsen
Miljö/hälsoskydd
Plan, stadsbyggnad, bygglov

Nämndreglementen och delegationsordningar enligt miljöbalken m.m. – underlag för lokala bedömningar

Många kommuner har efterfrågat underlag för översyn av nämndreglementen och delegationsordningar med anledning av miljöbalksreformen. Detta cirkulär innehåller *dels* en beskrivning av kommunernas huvudsakliga arbetsuppgifter eller verksamhetsområden enligt miljöbalken som utgångspunkt för en fördelning av dessa på ansvariga nämnder i nämndreglementena, *dels* en beskrivning av reglerna om delegation och om förutsättningarna för delegation av beslutanderätten inom miljöbalkens område. I *bilaga 1* redovisas två exempel på formulering av nämndernas verksamhetsområden enligt miljöbalken m.m. avsedda som underlag för komplettering/ändring av nämndreglementena med anledning av miljöbalksreformen. *Bilaga 2* innehåller en förteckning av ärendegrupper och beslut enligt miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning som bör kunna delegeras.

En redovisning av ett antal övergångsfrågor med anledning av miljöbalksreformen finns i Kommunförbundets cirkulär 1998:172 *Inför miljöbalkens ikraftträdande den 1 januari 1999*.

1. Utgångspunkter för översyn av nämndreglementena

Miljöbalken reglerar flera frågor som hittills ankommit på den eller de nämnder som fullgjort kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Miljöbalken reglerar också frågor som kan beröra andra nämnder,

både vad gäller myndighetsutövning och verksamhetsansvar. Miljöbalken innehåller således bestämmelser om hushållning med mark- och vattenområden, om natur- och kulturvård, om strandskydd och vattenverksamhet, om täktverksamhet och skötsel av jordbruksmark samt om avfallshantering.

Därutöver berörs kommunerna enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning såvitt avser renhållning av allmänna platser, åläggande om gångbanerens hållning samt tillstånd till skyltning.

Kommunernas obligatoriska arbetsuppgifter enligt miljöbalken motsvarar i huvudsak de uppgifter som tidigare åvilat dem, t.ex. ansvaret för prövning och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet och ansvaret för omhändertagande av hushållsavfall. Kommunerna kan dock få nya uppgifter, t.ex. vad gäller åtgärdsprogram eller prövning och tillsyn inom naturreservat och andra skyddsområden. En viss förändring sker av kommunernas obligatoriska tillsynsansvar samtidigt som möjligheterna att frivilligt ta över tillsyn från länsstyrelsen vidgas.

Som underlag för ändring eller komplettering av reglementena för de nämnder som berörs av miljöbalksreformen har vi utarbetat två alternativa exempel på formulering av de verksamhetsområden nämnderna svarar för (se *bilaga 1*). Det bör observeras att exemplen inte innehåller förslag till kompletta reglementen för nämnderna, utan att de endast avser att ge underlag för fördelning av de arbetsuppgifter som ankommer på kommunerna enligt miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Exempelen omfattar således inte nämndernas verksamhet enligt annan lagstiftning och innehåller heller inte förslag till reglering av nämndernas arbetsformer. I dessa delar får vi hänvisa till Kommunförbundets cirkulär 1991:147 *Underlag till reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder*.

I exempel 1 läggs prövning och tillsyn m.m. på *en* myndighetsnämnd medan verksamhetsansvaret läggs på *en* produktionsnämnd. I exempel 2 fördelas såväl ansvaret för prövning och tillsyn som verksamhetsansvaret funktionellt på flera nämnder. För att nå en så klar ansvarsfördelning som möjligt innehåller exempel 2 en mera utförlig beskrivning av de olika nämndernas verksamhetsområden.

Vi vill betona att exemplen endast är avsedda som ett underlag för lokala bedömningar. Den närmare utformningen av reglementet måste grundas på de lokala förhållandena och på den ansvarsfördelning kommunen vill åstadkomma. Det är **kommunen själv som bestämmer vilka nämnder som skall finnas** och vilka verksamhetsområden dessa skall ha. En inskränkning i den fria nämndorganisationen gäller dock såtillvida att en nämnd inte får bestämma om rättigheter eller skyldigheter för kommunen i ärenden där nämnden företräder kommunen som part och att en nämnd inte heller får utöva i lag eller annan författning föreskriven tillsyn över sådan verksamhet som nämnden själv bedriver (3 kap. 5 § kommunallagen).

1.1 Kommunernas uppgifter enligt miljöbalken

1.1.1 Övergripande frågor, planeringsansvar m.m.

Miljöbalken innehåller inte någon motsvarighet till 4 § hälsoskyddslagen som har angett vissa centrala arbetsuppgifter för den nämnd som fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet, bl.a. utarbetande av förslag som är påkallade, medverkan i planering, samarbete med myndigheter och enskilda samt rådgivning. Enligt miljöbalken ankommer det på alla tillsynsmyndigheter att genom rådgivning, information och liknande verksamhet skapa förutsättningar för att balkens ändamål skall kunna tillgodoses och att samarbeta med andra tillsynsmyndigheter och med statliga och kommunala organ i övrigt som fullgör uppgifter av betydelse för tillsynsverksamheten (26 kap. 1 och 6 §§ miljöbalken). I tillsynsuppgifterna som de definieras i 26 kap. 1 § miljöbalken ingår uppföljningsfrågor, t.ex. kartläggningsfrågor och analys av miljötillståndet, och miljöstrategiarbete, t.ex. att identifiera hälso- och miljöproblem och att utarbeta handlingsplaner (prop. 1997/98:45 del 2 s. 266-267).

Det framgår således direkt av miljöbalken att nämnder som är tillsynsmyndigheter har en skyldighet både att lämna råd och information och att samarbeta med andra myndigheter varför dessa uppgifter inte behöver tas upp i reglementet. Det kan däremot finnas skäl att i reglementet tydliggöra att den nämnd som har ansvaret för handläggning av prövning och tillsyn enligt miljöbalken också har att följa utvecklingen inom kommunen inom sitt ansvarsområde och utarbeta de förslag som är påkallade samt att medverka i planering där nämndens ansvarsområde berörs. Det förtjänar att upprepas att ansvarsområdena kan omfatta mer än miljö- och hälsoskyddsfrågor i snävare bemärkelse, bl.a. frågor om hushållning med naturresurser, kretslopp, skydd av natur- och kulturmiljöer, biologisk mångfald, täkter, skötsel av jordbruksmark och vattenverksamhet.

I samband med att regeringen meddelar föreskrifter om miljökvalitetsnormer kan regeringen besluta att ett åtgärdsprogram skall upprättas av en eller flera kommuner (5 kap. 5 § miljöbalken). Innan en kommun upprättar ett åtgärdsprogram skall den samråda med myndigheter och kommuner som berörs samt med verksamhetsutövare som berörs i betydande omfattning. Ett åtgärdsprogram som upprättas av en kommun skall beslutas av kommunfullmäktige. I samband med att föreskrifter om miljökvalitetsnormer meddelas skall regeringen också besluta vilka som är skyldiga att utföra de mätningar som behövs för att kontrollera att en miljökvalitetsnorm uppfylls. Sådan mätskyldighet kan åläggas en kommun (jfr. tidigare bestämmelser i 14 a § hälsoskyddslagen). Regeringen får vidare enligt 5 kap. 9 § miljöbalken besluta att kommuner skall upprätta sådana åtgärdsplaner som kan krävas till följd av Sveriges medlemskap i EU. Om huvudansvaret för beredningen av ärenden om åtgärdsprogram eller åtgärdsplaner inte uttryckligen läggs på viss nämnd, t.ex. kommunstyrelsen, den nämnd som svarar för miljöfrågorna eller den nämnd som svarar för kommunens uppgifter inom plan- och byggväsendet, torde frågorna ankomma på den nämnd vars verksamhetsområde

närmast svarar mot uppgiften. I exempel 2 har uppgifterna uttryckligen lagts på myndighetsnämnden/miljönämnden.

Kommunerna svarar för avfallsplaneringen inom kommunen. Enligt 15 kap. 8 § miljöbalken förutsätts kommunen svara för planläggning och beslut om hur kommunen skall fullgöra sin skyldighet att svara för avfallshanteringen och enligt 15 kap. 11 § miljöbalken ankommer det på kommunen att besluta om en renhållningsordning som skall innehålla en avfallsplan med uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Kommunen får begära in uppgifter från den som yrkesmässigt bedriver verksamhet som ger upphov till avfall (15 kap. 16 § miljöbalken). Enligt 36 § renhållningsförordningen skall sådana uppgifter lämnas till den kommunala nämnd som är tillsynsmyndighet. Planeringsansvaret ligger i flera avseenden nära själva verksamhetsansvaret för avfallshanteringen, varför det i våra exempel lagts på den verksamhetsansvariga nämnden. Planeringsansvaret kan dock lika väl läggas på en myndighetsnämnd eller annan nämnd.

1.1.2 Verksamheter

I 9-15 kap. miljöbalken finns bestämmelser om miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, förorenade områden, vattenverksamhet, täkter, skötsel av jordbruksmark m.m., kemiska produkter och biotekniska organismer samt avfall och producentansvar. Kommunerna har obligatorisk tillsyn över icke-tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet, hälsoskyddet, förorenade områden som härrör från icke-tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet, jordbruksmark enligt 12 kap. 10 § miljöbalken, primärleverantörer av kemiska produkter och biotekniska organismer och övrig hantering av kemiska produkter samt avfallshanteringen inom kommunen. Kommunerna kan överta ytterligare tillsynsuppgifter från länsstyrelsen enligt vad som framgår av förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Kommunerna svarar vidare bl.a. för tillstånds- och dispensprövningar vad gäller viss miljöfarlig verksamhet (enskilda avlopp och värmepumpar), hälsoskyddsfrågor (t.ex. dispens från lokala föreskrifter) och hantering av avfall (t.ex. tillstånd att själv bortskaffa avfall).

Det kan uppdras åt en nämnd, t.ex. en miljönämnd, att svara för den **prövning av och tillsyn över** olika verksamheter som enligt 9-15 kap. miljöbalken kan ankomma på kommunen. För kommuner som har lokala organ, kan naturligtvis en geografisk fördelning av verksamhetsområdena ske. En funktionell uppdelning av verksamhetsområdena är också möjlig. Det skulle t.ex. kunna anses lämpligt att låta någon annan nämnd svara för vissa frågor, t.ex. prövning och tillsyn inom naturvården såsom strandskydd, stängsel, viltvägn och skyltar. Sådana uppgifter kan exempelvis läggas på byggnadsnämnden eller en naturvårdsnämnd eller motsvarande (se även punkt 1.1.3).

1.1.3 Naturvård m.m.

Kommunerna får enligt 7 kap. miljöbalken besluta att inrätta naturreservat, kulturresevat, naturminnen, djur- och växtskyddsområden och vatten-

skyddsområden. I den mån kommunen beslutat att inrätta ett skyddsområde, ankommer det på kommunen att pröva ansökningar om dispens från de föreskrifter som gäller för området och att utöva tillsyn över området. För sådana områden får den kommunala nämnd som har ansvar för tillsynen göra framställan hos länsstyrelsen om utseende av naturvårdsvakter (6 § förordningen om tillsyn enligt miljöbalken). Kommunerna kan ta över ytterligare uppgifter inom naturvårdsområdet från länsstyrelsen, t.ex. beslut om strandskyddsdispenser. Kommunerna har vidare enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning att svara för prövning av och tillsyn över skyltning i naturen och på andra platser och för renhållning av allmänna platser m.m.

Det är fullt möjligt att låta samma nämnd som svarar för miljö- och hälsoskyddet inom kommunen även få svara för prövning och tillsyn inom naturvårdsområdet. En sådan ansvarsfördelning tillgodoser kanske bäst strävan efter en sammanhållen och integrerad tillämpning av balkens bestämmelser. Det är dock inget som hindrar att kommunens uppgifter inom naturvårdsområdet eller vissa av dem läggs på någon annan nämnd. Handläggningen av strandskyddsdispenser – efter delegation från länsstyrelsen – samt tillstånds- och dispensprövning vad gäller skyltning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning, kan t.ex. läggas på byggnadsnämnden (se exempel 2). Det kan nämnas att tillstånd till skyltar varigenom allmänheten avvisas från visst område enligt naturvårdslagen tidigare prövats av den nämnd som fullgör uppgifter inom plan- och byggväsendet. Motsvarande överväganden kan komma ifråga också för kommunens tillsyn inom naturvårdsområdet.

När skyddsområde inrättas skall en skötselplan fastställas som - i den mån uppgiften inte läggs på annan - medför ett förvaltaransvar för kommunen (3 och 21 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.). Förvaltaransvaret innebär ett ansvar att tillse att området sköts på ett sätt som tillgodoser skyddsområdets syfte. Skötseln eller förvaltningen av skyddsområden utgör enligt vår mening huvudsakligen inte tillsyn i miljöbalkens mening. Härför talar både att förvaltningen närmast tar sikte på fysiska åtgärder inom området, även om det i och för sig också kan finnas moment som har mer kontroll- eller uppföljningskaraktär, och att förvaltningen kan överföras på privata rättssubjekt som har förutsättningar att ha ett sådant ansvar. Vi anser därför att det ligger närmast till att anse att förvaltningen av t.ex. naturreservat utgör "verksamhet" i kommunallagens mening, vilket innebär att den enligt kommunallagen inte får läggas på den nämnd som i övrigt svarar för prövning och tillsyn inom naturvårdsområdet. I våra exempel har den nämnd som svarar för förvaltningen av skyddsområden däremot fått ansvaret för att ta initiativ till bildande av skyddsområden, för beredning av sådana ärenden, t.ex. samråd med markägare, myndigheter och andra berörda, samt för att i förekommande fall utarbeta förslag till skötselplan och ordningsföreskrifter.

1.1.4 Föra talan i miljömål

Enligt 22 kap.6 § miljöbalken får kommunen föra talan i ansökningsmål vid miljödomstol (dvs. ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet) för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen i kommunen. Enligt 19 kap. 5 § 4 p. miljöbalken gäller motsvarande bestämmelser också ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet hos länsstyrelsen.

Kommunen får härigenom ställning som sakägare. Denna roll skall skiljas från kommunens eventuella roll som tillsynsmyndighet över den verksamhet ansökan rör. I linje härmed skall kungörelse om ansökan sändas både till berörda kommuner och till den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet (22 kap. 4 § andra stycket miljöbalken). Som företrädare för allmänna intressen får kommunen överklaga domar och beslut i mål.

Allmänna intressen som berörs kan vara allt från planmässiga förhållanden och allmänna miljö- eller naturvårdsintressen till regionalpolitiska eller näringspolitiska synpunkter.

Med hänsyn härtill anser vi att uppgiften normalt bör ankomma på kommunstyrelsen. Om uppgiften inte uttryckligen läggs på annan nämnd så tillkommer den kommunstyrelsen - enligt 6 kap. 6 § kommunallagen för kommunstyrelsen kommunens talan i alla mål och ärenden. Frågan behöver således inte tas upp särskilt i reglementet men det är inget som hindrar att så sker. Det är heller inget som hindrar att uppgiften läggs på någon annan nämnd.

2. Delegering enligt miljöbalken

Frånsett de uppgifter som ankommer på kommunfullmäktige är det kommunstyrelsen och nämnderna som inom sina respektive verksamhetsområden svarar för kommunens uppgifter enligt miljöbalken. Det lagliga utrymmet för delegation av beslutanderätten till utskott, förtroendevalda eller tjänstemän är numera tämligen stort. I det följande beskriver vi reglerna om delegation av nämndernas beslutanderätt och diskuterar förutsättningarna för delegation inom miljöbalkens område. I *bilaga 2* redovisar vi en förteckning över ärendegrupper enligt miljöbalken m.m. som vi bedömt möjliga att delegera.

Det bör observeras att förteckningen inte är ett normalförslag utan en sammanställning av ärendegrupper eller beslut som enligt vår uppfattning kan komma ifråga för delegering om, men endast om, ärendena hos kommunen i fråga inte är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Av betydelse härför kan t.ex. vara hur vanligt förekommande ärendena är i kommunen och om besluten kan fattas utifrån policybeslut eller andra tidigare ställningstaganden av nämnden. Det ankommer givetvis på respektive nämnd själv att utifrån de lokala förhållandena avgöra om och i vilken utsträckning beslutanderätten skall delegeras.

Förteckningen omfattar endast beslut enligt miljöbalken och föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning. När det gäller delegering inom miljö- och hälsoskyddsområdet i övrigt, t.ex. enligt strålskyddslagen, tobakslagen, livsmedelslagen och djurskyddslagen, får vi hänvisa till Kommunförbundets cirkulär 1996:162, *Delegering på miljö- och hälsoskyddsområdet*. Förteckningen innehåller heller inte beslut som kan ankomma på kommunen i egenskap av verksamhetsutövare enligt miljöbalken, t.ex. vad gäller renhållningsverksamheten.

Det bör också framhållas att beslut i vissa ärendegrupper förutsätter att uppgifterna delegerats eller överlåtits till kommunen från länsstyrelsen (t.ex. strandskyddsdispenser och frågor om vilthägn).

Övergångsvis kan uppmärksammas att ärenden som påbörjats före miljöbalkens ikraftträdande skall handläggas och bedömas enligt äldre regler. Det finns därför skäl att låta äldre delegationsregler, t.ex. vad gäller beslutanderätten enligt miljöskyddslagen eller hälsoskyddslagen, fortsätta att gälla. De nya delegationsreglerna avser givetvis beslut som fattas med stöd av de nya reglerna i miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning.

2.1 Allmänt om nämndernas delegeringsrätt

En nämnd kan enligt 6 kap. 33 § KL delegera sin beslutanderätt till ett utskott, till en ledamot eller en ersättare, eller till en anställd i kommunen. Det är vanligt att delegation av beslutanderätten avser vissa ärendegrupper. Det är dock också möjligt att delegera beslutanderätten i ett enskilt ärende.

Delegering till en anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. blandad delegering är inte tillåten. Det är inte heller tillåtet att delegera till flera anställda i grupp, eller till en anställd i ett kommunalt bolag.

Delegering kan ske till namngiven person. Det kan dock vara praktiskt att beslutanderätten följer ett politiskt uppdrag, t.ex. ordföranden i nämnden eller en tjänst, t.ex. miljöchefen, istället för att gå till en namngiven person. I delegationsordningen bör ersättare utses för delegat vid t.ex. sjukdom och semester.

Det finns två syften med att delegera beslutanderätten

1. att avlasta nämnden mindre viktiga ärenden, s.k. rutinärenden, samt
2. att möjliggöra en effektivare kommunal förvaltning genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare.

Utvecklingen mot en ökad målstyrning av den kommunala verksamheten har allmänt sett inneburit att de anställda fått ökade befogenheter och ett större ansvarstagande i fråga om verksamhetens bedrivande. En avvägning måste dock alltid ske mellan effektivitetskrav och demokratiaspekter, dvs. kravet på inflytande för de förtroendevalda. Det bör också vägas in vad som är ändamålsenligt ur verksamhetssynpunkt, lämpligt med hänsyn till personalens kompetens, kommunens storlek, hur ofta ärendena förekommer m.m.

Nämnden kan ställa upp villkor eller begränsa ett uppdrag. Det går t.ex. att begränsa ett delegationsuppdrag till att endast gälla positiva beslut. Nämnden kan också föreskriva att samråd skall ske med annan innan beslut fattas.

2.2 Delegeringsförbud

Av 6 kap. 34 § kommunallagen (KL) följer att beslutanderätten inte får delegeras i följande ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, och
4. vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Andra punkten innebär förbud mot delegering av yttranden med anledning av överklaganden av beslut som nämnden i dess helhet har fattat. Det går däremot att delegera yttranden med anledning av överklagande om det överklagade beslutet fattats med stöd av delegation. Rätten att avge sådana yttranden kan delegeras till den som fattat det överklagade beslutet. Vi har tagit med denna typ av yttranden i förteckningen i bilaga 2. I lagmotiven har dock anförts att det för att nämnden skall hålla sig underrättad om hur delegeringsuppdrag utövas kan finnas skäl att inte delegera befogenheten att avge yttranden med anledning av överklaganden (prop. 1990/91:117 s. 204). - Beslut att överklaga dom av allmän förvaltningsdomstol går att delegera. En förutsättning är att det överklagade beslutet i sig är delegerbart.

Enligt tredje punkten är delegering av ärenden som avser myndighetsutövning mot enskilda (såväl fysiska som juridiska personer) i vissa fall inte tillåten. Enligt rättspraxis krävs att också delegationsordningen förses med förbehållet att delegeringen inte omfattar ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

I motiven till miljöbalken (prop. 1997/98:45 del 1 s. 494) uttalar regeringen att det skulle öka effektiviteten i tillsynen om rätten att besluta om vitesföreläggande och beslut om verkställande av åtgärd på den försumliges bekostnad kunde delegeras. Förbudet i hälsoskyddslagen mot sådan delegering har därför inte tagits in i miljöbalken. En bedömning måste dock alltid ske i det enskilda fallet så att delegation inte sker i strid mot bestämmelserna i kommunallagen. Om nämnden antagit policy, riktlinjer eller tidigare avgjort liknande fall bör även sådana beslut kunna delegeras. Om rätten att meddela vitesförelägganden begränsas till vissa belopp bör delegation också vara godtagbar (se punkt A.1.4.11 i bilaga 2) Med hänsyn till att kostnaden vid rättelse på den försumliges bekostnad måste förskottas av tillsynsmyndigheten, har vi valt att inte ta med sådana beslut i delegationsförteckningen i bilaga 2.

Exempel på andra ärendegrupper eller beslut vi inte tagit med i förteckningen är yttranden till länsstyrelse eller miljödomstol över ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet, yttrande till länsstyrelsen eller andra statliga myndigheter över inrättande av skyddsområden, yttranden eller framställningar till regeringen (t.ex. enligt 19 kap. 2 § miljöbalken), förpliktande för fastighetsägare att i skäligen utsträckning svara för kostnader som motsvaras av den värdehöjning på fastigheten som efterbehandling medför (10 kap. 5 § miljöbalken), beslut att förelägga verksamhetsutövare att söka tillstånd för icke tillståndspliktig verksamhet (9 kap. 6 § miljöbalken och 27 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), framställan om utseende av naturvårdsvakter (6 § tillsynsförordningen); beslut som överskrider av nämnden bestämda beloppsgränser vad avser förelägganden om viten (26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken), förordnanden om undersökningar på den ansvariges bekostnad (26 kap. 22 § miljöbalken) och miljöstraffavgifter (30 kap. 3 § miljöbalken); föreläggande mot ny fastighetsägare eller tomträttshavare att avhjälpa skada eller olägenhet som uppstått vid tidigare ägares/tomträttshavares markanvändning enligt 7, 8 11 eller 12 kap. miljöbalken (26 kap. 12 § miljöbalken); ansökan till kronofogdemyndighet om verkställighet av föreläggande som inte åtlytts eller om särskild handräckning med anledning av miljöbrott (26 kap. 17 § miljöbalken); återkallelse eller omprövning av tillstånd (24 kap. 3 och 5 §§ miljöbalken); samt beslut om föreläggande mot anmälningspliktig för samråd angående väsentlig ändring av naturmiljön eller om stängselgenombrott, om beslutet innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras (12 kap. 6 §, 26 kap. 11 § samt 31 kap. 4, 7 och 11 §§ miljöbalken).

2.3 Delegeringsbeslutet m.m.

Ett beslut som fattas med stöd av delegering är ett beslut på nämndens vägnar på samma sätt som om nämnden själv fattat beslutet. Beslutet kan inte ändras av nämnden. Delegates beslut kan överklagas på samma sätt som nämndens.

Nämnden kan när som helst återkalla eller ändra ett givet delegationsuppdrag. Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Ärendet bör då vara av sådant principiellt intresse att det motiverar beslut av nämnden.

Om delegaten finner att ett ärende är principiellt eller annars av större vikt skall ärendet hänskjutas till nämnden för avgörande.

2.4 Anmälan till nämnden

Samtliga beslut som fattas med stöd av delegering skall enligt 6 kap. 35 § KL anmälas till nämnden. På så sätt får nämnden information och kan följa hur uppdraget att fatta beslut i nämndens ställe utförs. Nämnden beslutar själv de närmare formerna för hur anmälan skall göras. Anmälan har betydelse inte enbart ur informations- och kontrollperspektiv utan även för beräkning av överklagandetiden när beslut överklagas genom kommunalbesvär.

2.5 Vidaredelegering

I 6 kap. 37 § KL finns en begränsad möjlighet till vidaredelegering. Nämnden kan genom beslut ge förvaltningschef rätt att vidaredelegera sin beslutanderätt till annan anställd. Förvaltningschefen får endast använda sin möjlighet till vidaredelegering på ett sådant sätt att nämnden hela tiden vet vem som har rätt att fatta beslut. Beslut som fattas med stöd av vidaredelegering skall anmälas till förvaltningschefen. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschef eller delegaten att vidareanmäla besluten till nämnden föreligger däremot inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för att godkänna vidaredelegering. Vidaredelegerad beslutanderätt kan återkallas av såväl nämnden som förvaltningschefen. Dessa kan även föregripa ett beslut genom att ingripa i ärendet och överta beslutsfattandet.

2.6 Delegering och ren verkställighet

Kommunallagen skiljer mellan beslut som måste delegeras och beslut som innebär ren verkställighet. Delegationsordningen skall inte omfatta ärenden av rent verkställande art. Gränsdragningen mellan delegering och ren verkställighet är inte helt klar. Delegering innebär överlåtande av en beslutsfunktion, vilket betyder att delegaten inträder i nämndens ställe. Beslutet skall kunna överklagas antingen genom kommunalbesvär eller förvaltningsbesvär. Även avgivande av yttranden innefattar sådana självständiga bedömningar att fråga är om verklig beslutanderätt, trots att yttrandena normalt inte kan överklagas. När fråga är om ren verkställighet saknas som regel utrymme för beslutsalternativ eller valmöjligheter. Sådana åtgärder finns ofta inom tjänstemannens arbetsuppgifter, t.ex. personaladministration, interna inköp, fastighetsförvaltning.

Att ge råd till en verksamhetsutövare ingår som ett led i den löpande tillsynsverksamheten. Att utöva tillsyn innebär inte något beslut i kommunallagens mening. Det är således inte fråga om att föra över någon beslutanderätt från nämnd till delegat. Information och service till allmänheten är också ren verkställighet.

Avgiftsdebitering med stöd av miljöbalken utgör ren verkställighet när avgiften framgår direkt av taxan. Något särskilt avgiftsbeslut behöver då inte fattas. Påförandet av avgift kan dock innehålla sådana självständiga bedömningar som gör att debiteringen inte bör betraktas som ren verkställighet – det gäller t.ex. klassningen av en verksamhet, skäligheten i nedlagd tid på ett ärende eller beaktande av skäl för nedsättning eller jämkning av avgift. Ett formellt avgiftsbeslut bör då fattas. Sådant beslut bör också fattas om verksamhetsutövaren begär det, så att han får möjlighet att överklaga beslutet. Detsamma bör ske om avgiften inte betalas – beslut om betalning av avgifter får verkställas enligt utsökningsbalken. Detta innebär att beslut om påförande av avgift kan fattas av tjänstemän eller av en enskild förtroendevald i nämnden endast efter delegation.

Beslut om att ta ut miljöstraffavgift kräver delegering. Att anmäla överträdelser av bestämmelser i miljöbalken till polis- eller åklagarmyndigheten torde däremot normalt vara att hänföra till ren verkställighet. Detsamma bör

gälla begäran av polishandräckning för att kunna utföra myndighetens tillsynsuppgifter. Undantagsvis kan dock sådan begäran betraktas som ett egentligt beslut. Liksom i tidigare underlag har vi därför med sådana ärenden i delegationsförteckningen (beredande av tillträde med polismyndighetens biträde kan ha ingripande karaktär och kan ådra myndigheten kostnadsansvar för eventuella skador; särskilda överväganden krävs dessutom vad gäller tillträde till bostäder; se 28 kap. 1, 6 och 8 §§ samt 31 kap. 10 § miljöbalken).

Anmälan av anmälningspliktig verksamhet eller åtgärd kan leda till att tillsynsmyndigheten (för tillfället) inte vidtar någon åtgärd. Enligt 27 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall myndigheten därvid underrätta den som gjort anmälan om detta. Att lämna en anmälan utan åtgärd och att i förekommande fall underrätta den som gjort anmälan därom, utgör enligt vår uppfattning ren verkställighet. Även andra typer av under rättelser bör enligt vår uppfattning normalt betraktas som ren verkställighet, t.ex. underrättelse till Naturvårdsverket, Kammarkollegiet eller länsstyrelsen om förhållanden som kan föranleda återkallelse eller omprövning av tillstånd (8 § förordningen om tillsyn enligt miljöbalken).

2.7 Brådskande ärenden

En nämnd får enligt 6 kap. 36 § KL uppdra åt ordförande eller annan ledamot i nämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det rör sig alltså här om ärenden som oundgängligen måste avgöras. Nämnden bör precisera och begränsa uppdraget till vissa typer av ärenden, t.ex. överklaganden eller yttranden vid överklaganden. Ärenden som avgjorts med stöd av 6 kap. 36 § KL skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

2.8 Delegering och samarbete mellan kommuner

Enligt 26 kap. 7 § miljöbalken får en kommun träffa avtal med en annan kommun om att denna skall ombesörja kommunens tillsynsuppgifter enligt balken. Exempel på uppgifter som kan komma ifråga är inspektioner, mätningar eller andra utredningar för tillsynen. Själva beslutsfattandet kan inte överlämnas. En kommun kan däremot med stöd av samma paragraf delegera beslutanderätt till anställd vid en annan kommun efter överenskommelse med den kommunen. Delegaten handlägger ärendena på den delegerande kommunens vägnar. I huvudsak tillämpas kommunallagens regler om delegering, bl.a. gäller de begränsningar som råder i rätten att delegera, kraven på anmälan till nämnden och jävsbestämmelserna.

3. Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Inför miljöbalkens ikraftträdande utarbetade vi ett underlag som stöd vid taxesättning av kommunernas verksamhet inom miljöbalkens område. Den slutliga utformningen av underlaget kom att skilja sig på vissa punkter i förhållande till tidigare preliminära versioner under hösten 1998. Den slutliga

versionen finns i skriften *Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område*. Den går att beställa från Kommentus förlag, se *bilaga 3*.

4. Frågor

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Germund Persson, civilrättssektionen, Kent Jansson, kommunalrättssektionen, samt Kerstin Blom Bokliden och Ann-Sofie Eriksson, plan- och miljösektionen.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Civilrättssektionen

Hans Ekman

/Germund Persson

- Bilaga 1: Beskrivning av nämndernas verksamhetsområden – underlag för nämndreglementen
- Bilaga 2: Förteckning av ärendegrupper/beslut – underlag för delegationsordningar
- Bilaga 3: Beställningstalong för skriften *Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område*

Beskrivning av nämndernas verksamhetsområden - underlag för nämndreglementen

Exempel 1

Exempel på beskrivning av verksamhetsområden med en myndighetsnämnd som svarar för kommunens prövning och tillsyn m.m. och en produktionsnämnd som svarar för kommunens verksamheter enligt miljöbalken m.m.

Myndighetsnämnden/miljönämnden skall

- svara för den prövning och den tillsyn som ankommer på kommunen enligt miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning och föreskrifter meddelade med stöd av dessa lagar,
- följa utvecklingen inom kommunen i miljö- och hälsoskyddshänseende och i övriga hänseenden som regleras i miljöbalken och därvid utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade eller ankommer på kommunen, samt
- medverka i planering där miljö- och hälsoskyddsfrågor eller andra frågor inom nämndens verksamhetsområde berörs.

Nämnden för teknisk produktion/naturvård skall

- svara för avfallsplaneringen i kommunen och utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade vad gäller renhållningsordning och annan reglering av avfallshanteringen i kommunen,
  - svara för transport, återvinning och bortskaffande av avfall som ankommer på kommunen enligt miljöbalken,
  - handlägga frågor om renhållningsabonnemang och svara för debitering av renhållningsavgifter,
  - svara för gatuhållning och för renhållning i övrigt utomhus som ankommer på kommunen enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning,
  - handlägga frågor om undantag från skyldighet att svara för gångbanerenhållning som kan ha ålagts fastighetsinnehavare, samt
  - svara för att initiera och bereda ärenden om inrättande av skyddsområden enligt 7 kap. miljöbalken som är påkallade, och svara för förvaltning av sådana områden i den mån uppgiften inte lagts på annan.
-

Exempel 2

Exempel på funktionell uppdelning av ansvarsområden och arbetsuppgifter på flera nämnder både vad gäller myndighetsansvar och verksamhetsansvar

Myndighetsnämnden/miljönämnden skall enligt miljöbalken och lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

- svara för prövning och tillsyn inom naturvården som ankommer på kommunen i den mån uppgiften inte lagts på annan nämnd,
- svara för prövning och tillsyn som ankommer på kommunen inom miljö- och hälsoskyddsområdet (inkluderande förorenade områden samt kemiska produkter och biotekniska organismer),
- svara för tillsyn som ankommer på kommunen vad gäller vattenverksamhet, täkter, skötsel av jordbruksmark, vilthägn (12 kap.11 §), stängsel (26 kap. 13 § miljöbalken) samt områden som omfattas av krav på anmälan enligt 12 kap. 6 § miljöbalken,
- svara för prövning av ansökningar om tillåtelse, tillstånd, dispens eller undantag från vad som annars gäller i fråga om transport, återvinning eller bortskaffande av avfall och för den tillsyn som ankommer på kommunen vad gäller avfallshantering, producentansvar, nedskräpning och dumpning av avfall,
- följa utvecklingen inom kommunen i miljö- och hälsoskyddshänseende och andra frågor inom nämndens ansvarsområde och därvid utarbeta de förslag som är påkallade,
- medverka i planering där miljö- och hälsoskyddsfrågor eller andra frågor inom nämndens ansvarsområde berörs,
- utarbeta de förslag till åtgärdsprogram och åtgärdsplaner som kan krävas av kommunen och svara för provtagning som ålagts kommunen med anledning av miljökvalitetsnormer, samt
- svara för den tillsyn som ankommer på kommunen enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

Byggnadsnämnden skall

- svara för prövning av ansökningar om strandskyddsdispens och ansökningar om tillstånd till eller dispens för skyltning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

Nämnden för teknisk produktion skall

- svara för avfallsplaneringen i kommunen och utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade vad gäller renhållningsordning och annan reglering av avfallshanteringen i kommunen,
- svara för transport, återvinning och bortskaffande av avfall som ankommer på kommunen enligt miljöbalken,
- handlägga frågor om renhållningsabonnemang, inklusive frågor om ändring av abonnemang (t.ex. gemensam behållare eller förlängt hämtningsintervall), som inte kräver tillstånd eller dispens, och svara för debitering av renhållningsavgifter,
- svara för gaturenhållning och för renhållning i övrigt utomhus där allmänheten får färdas fritt som ankommer på kommunen enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning,
- handlägga frågor om undantag från skyldighet att svara för gångbanerenhållning som kan ha ålagts fastighetsinnehavare, samt
- initiera och bereda ärenden om inrättande av vattenskyddsområden enligt 7 kap. miljöbalken i den mån det är påkallat.

Nämnden för naturvård skall

- svara för att initiera och bereda ärenden om inrättande av skyddsområden enligt 7 kap. miljöbalken som är påkallade, i den mån uppgiften inte lagts på annan nämnd, och svara för förvaltning av sådana områden.

Kommunstyrelsen skall

- föra kommunens talan för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen i kommunen i mål om tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller om vattenverksamhet vid länsstyrelsen eller miljödomstolen.

Förteckning av ärendegrupper/beslut – underlag för delegationsordningar

A. Miljöbalken

A. 1 Allmänt

1. Delegationsrätten omfattar inte ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Sådana beslut skall av delegaten hänskjutas till nämnden för avgörande.
2. Rätt att besluta i en viss ärendegrupp innefattar också rätt att
  - 2.1 Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av delegatens beslut (OBS! nämndens egna beslut måste överklagas av nämnden).
  - 2.2 Besluta att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av delegeringsbeslut.
3. Rätt att besluta om tillstånd/dispens i en viss ärendegrupp omfattar också rätt att
  - 3.1 Besluta att på ansökan av tillståndshavaren upphäva eller ändra bestämmelser och villkor i ett tillståndsbeslut (24 kap. 8 § miljöbalken).
4. I den mån inte annat framgår av den aktuella ärendegruppen omfattar delegation av rätten att "Besluta i tillsynsärende" rätt att:
  - 4.1 Besluta att lämna klagomål utan åtgärd.
  - 4.2 Besluta att meddela föreläggande och förbud (26 kap. 9 § miljöbalken).
  - 4.3 Besluta att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om ny ägares eller nyttjanderättshavares namn och adress (26 kap. 13 § miljöbalken).
  - 4.4 Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare till fastighet m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret (26 kap. 15 § miljöbalken).
  - 4.5 Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön skall lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder (26 kap. 19 § tredje stycket miljöbalken).
  - 4.6 Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen (26 kap. 21 § miljöbalken).

- 4.7 Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänt ändamål att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen (26 kap. 22 § första stycket första och andra meningen miljöbalken).
- 4.8 Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verkningar i stället skall utföras av någon annan och att utse någon att göra sådan undersökning (26 kap. 22 § första stycket tredje meningen miljöbalken), om kostnaden för undersökningen inte överstiger ..... kr.
- 4.9 Besluta att förena beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd (26 kap. 22 § tredje stycket miljöbalken).
- 4.10 Besluta att meddela förbud vid vite att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar (28 kap. 1 och 5 §§ miljöbalken).
- 4.11 Besluta att förena förelägganden eller förbud med vite om högst .... kr i varje enskilt ärende eller löpande vite om högst .... kr/ överträdelse eller .... kr/månad som föreläggandet inte åtlutts etc.

A.2 Miljökonsekvensbeskrivningar och annat beslutsunderlag

Yttranden

1. Avge yttrande till länsstyrelsen i fråga om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan (6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken).
2. Avge yttrande till verksamhetsutövare med anledning av utökat samråd med miljökonsekvensbedömning (6 kap. 5 § miljöbalken).
3. Avge yttrande över miljökonsekvensbeskrivning som inte kungörs tillsammans med ansökan i ett mål eller ärende (6 kap. 8 § miljöbalken och 7 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar) (Anm. denna punkt avser yttranden som i förekommande fall bara avges över MKB:n).

A. 3 Naturvård

Tillstånds/dispensbeslut

1. Besluta i ärende om dispens från strandskyddsbestämmelserna (7 kap. 18 och 31 §§ miljöbalken).
2. Besluta i ärende om dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för naturreservat, kulturresevat och naturminne (7 kap. 7, 9 och 10 §§ miljöbalken).

3. Besluta i ärende om dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för djur- och växtskyddsområde (9 § förordningen om områdesskydd).
4. Besluta i ärende om dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för vattenskyddsområde (7 kap. 22 § miljöbalken).

Tillsynsärenden

5. Besluta i tillsynsärende angående åsidosättande av föreskrifter som gäller för områden som omfattas av skydd enligt 7 kap. miljöbalken.
6. Besluta i tillsynsärende angående åsidosättande av föreskrifter som gäller enligt 8 kap. miljöbalken.
7. Besluta i tillsynsärende angående skötsel av jordbruksmark enligt 7, 8 och 12 kap. miljöbalken.

Yttranden

8. Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende om dispens från strandskyddsbestämmelserna (23 § förordningen om områdesskydd).
9. Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende angående dispens från andra föreskrifter om områdesskydd (23 § förordningen om områdesskydd och 5 § nationalparksförordningen).
10. Avge yttrande till skogsvårdsstyrelsen i ärende om dispens från föreskrifter om biotopskydd.
11. Avge yttrande till annan kommunal nämnd som prövar ärende om dispens från föreskrifter om områdesskydd (Anm: i den mån den nämnden själv är tillsynsmyndighet men inte svarar för prövningen).

A.4 Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Tillstånds/dispensbeslut

1. Besluta i ärende om tillstånd att inrätta avloppsanordning med ansluten vattentoalett (13 § första och andra styckena förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).
2. Besluta i ärende om tillstånd att ansluta vattentoalett till befintlig avloppsanordning (13 § första och andra styckena förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).
3. Besluta om villkor av mindre betydelse som miljödomstol eller länsstyrelse i beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet överlåtit åt tillsynsmyndigheten att fastställa (22 kap.25 § tredje stycket miljöbalken).

Tillstånds /dispensbeslut enligt lokala föreskrifter

4. Besluta i ärende om tillstånd att inrätta grundvattentäkt inom område där knapphet på sött grundvatten råder eller befaras uppkomma (9 kap. 10 § miljöbalken).

5. Besluta i ärende om tillstånd att inrätta annan avloppsanordning än till vilken vattentoalett är ansluten inom vissa delar av kommunen (13 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).
6. Besluta i ärende om tillstånd att inrätta värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten (17 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).
7. Besluta i ärende om tillstånd att inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser hålla (39 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd)
  - 7.1 nötkreatur, häst, get, får eller svin,
  - 7.2 pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur,
  - 7.3 orm.
8. Besluta i ärende om tillstånd eller dispens att (40 och 42 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd)
  - 8.1 sprida visst gödsel, slam eller annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område eller inom annat tätbebyggt område,
  - 8.2 inrätta annat slag av toalett än vattentoalett,
  - 8.3 uppföra anläggning eller anordning som utnyttjar grundvatten, ytvatten eller mark som värmekälla eller värmemagasin inom område där yt- eller grundvattentäkt kan förorenas.

Tillsynsärenden

9. Besluta i tillsynsärende om åtgärder för bekämpning av ohyra och andra skadedjur (jfr. 9 kap. 9 § miljöbalken).
10. Besluta i andra tillsynsärenden angående hälsoskyddet (miljöbalken och föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken).
11. Besluta i tillsynsärenden angående avloppsanordningar dimensionerade för högst 25 personekvivalenter (jfr. 7 § miljöbalken och 12-16 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).
12. Besluta i tillsynsärenden angående värmepumpar (jfr. 17-19 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).
13. Besluta i tillsynsärenden angående
  - 13.1 miljöfarlig verksamhet som i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har beteckningen A eller B,
  - 13.2 miljöfarlig verksamhet som i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har beteckningen C,
  - 13.3 miljöfarlig verksamhet i övrigt.
14. Förelägga den som bedriver miljöfarlig verksamhet att avge miljörapport (26 kap. 20 § miljöbalken).

15. Meddela föreskrifter om begränsningar av eller villkor för utövande av gatumusik på viss offentlig plats om det behövs för att hindra att olägenheter för människors hälsa uppkommer (40 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).

Yttranden m.m.

16. Avge yttrade till miljödomstol eller länsstyrelse i den s.k. kompletteringsremissen vid prövning av ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet.
17. Avge yttrande till länsstyrelsen i anmälningsärende angående mindre ändring av tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet (5 § andra stycket samt 21, 22 och 26 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).
18. Avge yttrande till byggnadsnämnd i ärende angående bygglov, rivningslov och marklov.
19. Avge yttrande till byggnadsnämnd i ärende angående ändring av detaljplan och områdesbestämmelser samt i ärenden där enkelt planförfarande tillämpas.
20. Avge yttrande till byggnadsnämnd över detaljplaner och områdesbestämmelser i samband med utställning när nämnden tidigare avgett yttrande i samrådsskedet.

A.5 Förorenade områden

Tillsynsärenden

1. Besluta i tillsynsärende angående vidtagande av åtgärder inom förorenade områden som avses i 10 kap. miljöbalken (jfr. 28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).
2. Beslut i tillsynsärende angående vidtagande av åtgärder inom miljöriskområde (jfr. 10 kap. 12 § miljöbalken).
3. Besluta i tillsynsärende om ansvar för verksamhetsutövare eller den som annars är ansvarig för efterbehandling att utreda föroreningar (10 kap. 8 § första stycket miljöbalken).
4. Besluta i tillsynsärende om ansvar för verksamhetsutövare eller den som annars är efterbehandlingsansvarig att utföra och bekosta efterbehandlingsåtgärder (10 kap. 2-4 §§ miljöbalken).

Yttranden m.m.

5. Avge yttrande till länsstyrelsen om samråd avseende förklaring av område som miljöriskområde (3 § förordningen om miljöriskområden).

A.6 Vattenverksamhet

Tillstånd

1. Besluta om villkor av mindre betydelse som miljödomstol i beslut om tillstånd till vattenverksamhet överlåtit åt tillsynsmyndigheten att fastställa (22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken).

Tillsyn

2. Besluta i tillsynsärende angående markavvattning.
3. Besluta i tillsynsärende angående vattenverksamhet i övrigt.

Yttranden

4. Avge yttrande till miljödomstol i ärende angående tillstånd till vattenverksamhet.
5. Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende angående tillstånd till markavvattning.

A. 7 Täkter, jordbruksmark m.m.

Tillsyn

1. Besluta i tillsynsärende angående täkt som avses i 12 kap. miljöbalken.
2. Besluta i tillsynsärende angående vilthägn eller stängselgenombrott/dikesgenombrott (12 kap. 11 § och 26 kap. 11 § miljöbalken), dock inte om beslutet innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras (jfr. 31 kap. 11 miljöbalken).
3. Besluta i tillsynsärende angående verksamhet eller åtgärd som kan väsentligt ändra eller skada naturmiljön, dock inte om beslutet innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras (12 kap. 6 § miljöbalken, jfr. 31 kap. 4 § 5 p. och 31 kap. 7 § miljöbalken).

Anm. Tillsynärenden angående skötsel av jordbruksmark, se punkt A.3.7.

Yttranden

4. Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende om tillstånd till täkt.
5. Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende om dispens för djurhållning och gödselhantering (9 § förordningen om miljöhänsyn i jordbruket).
6. Avge yttrande till länsstyrelsen eller skogsvårdsstyrelsen i ärende angående anmälan för samråd för verksamhet/åtgärd som väsentligt kan komma att ändra eller skada naturmiljön (12 kap. 6 § miljöbalken och 9 § förordningen om täkter och anmälan för samråd).

A. 8 Kemiska produkter och biotekniska organismer

Tillstånds/dispensbeslut

1. Besluta i ärende om tillstånd till spridning av kemiska bekämpningsmedel (14 § SNFS 1997:2).

Tillsynsärenden

2. Besluta i tillsynsärende om spridning av kemiska bekämpningsmedel (jfr. 11 § SNFS 1997:2).
3. Besluta i tillsynsärende om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor (jfr. SNFS 1990:5).
4. Besluta i tillsynsärende om anläggningar som innehåller HCFC, halogener och HFC (jfr. 28 § SNVFS 1992:16).
5. Besluta i tillsynsärenden angående kemiska produkter och biotekniska organismer i övrigt.

Yttranden

6. Avge yttranden till Kemikalieinspektionen i tillståndsärenden och övriga ärenden där yttrande begärs avseende kemiska produkter eller biotekniska organismer.

A. 9 Avfall och producentansvar

Tillstånds/dispensbeslut

1. Besluta i ärende om dispens/tillstånd att själv återvinna och bortskaffa avfall (15 kap.18 § tredje och fjärde styckena miljöbalken).
2. Besluta i ärende om dispens från vad kommunfullmäktige föreskrivit i fråga om att transportera bort avfall (8 § renhållningsförordningen).
3. Besluta om dispens eller undantag i övrigt från bestämmelserna i renhållningsordningen.
4. Besluta att fastställa krav på mätningar vad avser provtagnings- och mätmetoder samt provtagnings- och mätpunkternas placering (32 § och bilaga 3 till förordningen om förbränning av farligt avfall).
5. Besluta att medge när tillförseln av farligt avfall får återupptas, efter det att mätningar visat att gränsvärden för utsläpp har överskridits (41 § förordningen om förbränning av farligt avfall).
6. Besluta att fastställa den längsta tillåtna tid i samband med tekniskt oundvikliga driftstopp, driftstörningar eller felfunktioner som koncentrationer som släpps ut till luften får överskrida de fastställda gränsvärdena (42 § förordningen om förbränning av farligt avfall).

Tillsynsärenden

7. Besluta i tillsynsärende om kompostering, nedgrävning eller annat återvinande eller bortskaffande av hushållsavfall på fastighet (jfr. 16 § renhållningsförordningen).
8. Besluta i tillsynsärende angående
  - 8.1 hushållsavfall i övrigt,
  - 8.2 industriavfall,
  - 8.3 producentansvar,
  - 8.4 hantering av avfall i övrigt.
9. Begära uppgifter av den som i yrkesmässig verksamhet ger upphov till eller omhändertar annat avfall än hushållsavfall (15 kap. 17 § miljöbalken och 36 § renhållningsförordningen) och meddela föreläggande med vite om sådan uppgiftsskyldighet.
10. Besluta i tillsynsärende om tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att förhindra eller förebygga skador på människors hälsa eller miljön till följd av särskilda omständigheter vid hanteringen av avfall (34 § förordningen om farligt avfall).
11. Besluta i tillsynsärende om dumpning av avfall (15 kap. 31-33 §§ miljöbalken).
12. Förelägga den som är ansvarig för nedskräpning att iordningställa platsen samt vidta erforderliga förebyggande åtgärder (15 kap. 30 § miljöbalken).

Yttranden

13. Avge yttrande till länsstyrelsen i ärenden om tillstånd till yrkesmässig transport av avfall (29 § renhållningsförordningen).
14. Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende om särskilt tillstånd till transport av eller mellanlagring, återvinning eller bortskaffande av farligt avfall (12, 22 och 28 §§ förordningen om farligt avfall).

A. 10 Avgifter för prövning och tillsyn

1. Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (27 kap. 1 § miljöbalken).
2. Besluta att sätta ned eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

A. 11 Sanktioner m.m.

1. Besluta att begära hjälp av polismyndigheten för att få tillträde till fastigheter, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel och att där utföra undersökningar och andra åtgärder (28 kap. 1, 6 och 8 §§ miljöbalken; jfr. 31 kap. 10 § miljöbalken).

2. Besluta om miljöstraffavgifter (30 kap. 3 § miljöbalken och förordningen om miljöstraffavgifter) som inte överstiger .....kr.
3. Förelägga bidragsskyldig till miljöskadeförsäkring eller saneringsförsäkring att fullgöra sin skyldighet att bidra till försäkringarna (33 kap. 4 § miljöbalken).

A. 12 Brådskande ärenden

Ordföranden får besluta i följande ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas (6 kap. 36 § kommunallagen):

1. Överklaga beslut och domar som innefattar ändring av nämndens beslut eller avge yttranden inom föreskrivna tidsfrister.
2. Besluta om förelägganden och förbud med vite eller förordna om rättelse på den ansvariges bekostnad att gälla omedelbart även om beslutet överklagas samt ansöka om verkställighet eller särskild handräckning enligt 26 kap. 17 § miljöbalken.

B. Lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

B.1 Tillstånds/dispensbeslut m.m.

1. Besluta om dispens från skyldighet att svara för gångbanerens hållning som kommunen ålagt fastighetsinnehavare (3 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt kommunens föreskrifter om gångbanerens hållning; anm. uppgiften ligger som regel på nämnden för teknisk produktion eller motsvarande).
2. Besluta i ärende om tillstånd till skyltning varigenom allmänheten avvisas från visst område av betydelse för friluftslivet (5 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning).
3. Besluta i ärende om tillstånd att ha tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål varaktigt uppsatt utomhus (6 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt 6 § förordningen om gatuhållning och skyltning).
4. Besluta i ärende om (frivilligt) tillstånd att sätta upp anordning som informerar om affärsrörelse eller annan verksamhet på platsen eller anslagstavla för meddelanden om kommunala angelägenheter (7 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt 6 § förordningen om gatuhållning och skyltning).
5. Medgivande att inte ta bort affisch eller annan tillfällig anordning utomhus för reklam, propaganda eller liknande ändamål inom fyra veckor (9 § lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning samt 6 § förordningen om gatuhållning och skyltning).
6. Besluta att debitera avgift enligt kommunens taxa för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

7. Besluta att sätta ned eller efterskänka avgift för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning.

B. 2 Tillsynsärenden

8. Besluta om föreläggande eller förbud i tillsynsärende angående skyltning, tavlor, affischering eller andra anordningar som avses i 5-9 §§ lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning och att förena sådant beslut med vite om högst ...kr i varje enskilt ärende (12 § samma lag).
9. Besluta om föreläggande eller förbud i tillsynsärenden om renhållning som avses i 2-4 §§ lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning och att förena sådant beslut med vite om högst ...kr i varje enskilt ärende.

B. 3 Yttranden

10. Avge yttrande till länsstyrelsen eller annan kommunal nämnd som prövar ärende om tillstånd/dispens/medgivande till skyltning m.m. (5-9 §§ lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning).
-